

Értesítések kiadása hivatalos és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron utca 10. (Brassai-utca) 10

Alapítvány: Rabinovitch Róbert

Értesítések kiadása hivatalos és nyomda

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában

Egész évre	—	850
Félévre	—	460
Negyedévre	—	240
Egy hónapra	—	85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lei		
Bukarestben	—	5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra	—	ck 35.—
Egy szám	—	1.50

1925 október 20 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 239 szám

5686. Marchesvan 2

A Zsidó Nemzeti Szövetség döntött a községi választásokról

A Nagyszövetségbizottság nagyváradi ülése a zsidóságnak a községi választásokban való aktív részvételét határozta el. Megállapították a választási kampány programját

A Nagyszövetségbizottság állást foglalt az Unionea ellen

(Oradea-Mare-Nagyvárad, október 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Nagyszövetségbizottságának ülése ma délután négy órakor nyílt meg a nagyváradi Kereskedelmi Csarnokban. A Csarnok nagytermét zsufoltság töltötte meg nagyszövetségbizottsági tagok, akik majdnem teljes számban jelentek meg.

Dr. Fischer József elnök néhány szóval üdvözlölte a megjelenteket és vázolta a gyűlés feladatait. Három problémát kell elintézni az ülésnek: a községi választásokat, az ország-részi konferencia előkészítését, valamint állást kell foglalni ama bomlási processzusokkal szemben, amelyek bár nem veszedelmes méretűek, de mégis alkalmasok arra, hogy az erdélyi zsidó kisebbség helyzetét megnehezítsék.

Az elnöki megnyitó után dr. Fischer Tivadar teszi meg az előterjesztését a községi választásokra vonatkozóan.

A zsidóság, mint önálló egység vesz részt a községi választásokon

— Köztudomású tény — mondotta, — hogy a községi és megyei autonómiát, amely hosszú évekre fel volt függesztve, a polgárság legalább részben most ismét visszakapja. A zsidóságnak a községi választásokban aktív részt kell vennie. A Zsidó Nemzeti Szövetség különböző összejövetelein mindig beható, fontos megbeszélés tárgyát képezte, hogy a zsidóság, mint nemzeti kisebbség, léteérének kell tekintse egy olyan életrevaló szervezet létrehozását, amely őt a különböző politikai választásoknál megfelelő módon képviselje. A zsidóság régebben is résztvett ilyen választásokon, de nem mint egységes csoport, hanem különböző pártokban. Egészen más koncepció az, amely a szövetség megalakulásával az erdélyi zsidóság nagy többségében domináló szerephez jutott. A zsidóság kifejezést adott ama elhatározásának, hogy ezután nem óhajt különböző népek politikai függvénye lenni, hanem mint önálló politikai egység kívánja életét berendezni. Az önállóság távolról sem jelent elszigeteltséget. Mi Romániában sehol sem vagyunk olyan többségben, hogy akaratunknak egyedül tudjunk érvényt szerezni. Küzdő és fegyvertársakat kell keresnünk, akik bennünket segítenek és akiknek mi is megfelelő segítséget nyújtunk.

Országos zsidó pártszervezetet kell teremteni

— A politikai tevékenység kifejtéséhez országos zsidó pártszervezetet kell teremteni. A kombattans politikai harcra ugyanis nem akarjuk a szövetséget elhasználni. A szövetség az eszmei célkitűzéseket adja, a politikai párt pedig a gyakorlati megvalósítást.

Dr. Fischer Tivadar ezután az általános kisebbségi politika elveit fejti ki.

— El tudom képzelni elméletileg — mondotta — hogy eljön az idő, amikor a népkisebbségeknek nem lesz szükségük külön szervezetekre. Ha összes követeléseik törvényesen biztosítottak, ha az állam époly feladatának fogja tekinteni a kisebbségi gazdasági, vallási és kulturális igényeinek kielégítését, mint a többséget, akkor a kisebbségi probléma automatikusan megszűnik. Ma azonban sajnos még az a helyzet, hogy ilyen kisebbségi szervezetekre és önálló kisebbségi küzdelemre igen is szükség van. Ma az állam épen a kisebbségi jogok tagadásának álláspontján van. A kisebbségeknek tehát nem marad más választásuk, mint az, hogy önálló pártot ala-

kítsanak és ennek keretében vívják meg a harcukat a jogegyenlőségért. A tervezett zsidó párt csak országos lehet. Ebben a tekintetben a Szövetségnek kell kezdeményeznie fellépnie, annál is inkább, mert az utóbbi időben olyan tendenciák nyilatkoztak meg, amelyek már olove meg akarják akadályozni az ilyen politikai párt megalakulását. Ez a tendencia az Unionea Evreilor Romani-i formájában jelentkezett, amely szervezet tudvalegőleg tagadásba veszi az önálló zsidó kisebbségi politika ütésének helyességét. Sajnos, ma még nincs meg ez a párt ezért a Szövetség nagyszövetségbizottságának kell foglalkoznia a községi választások kérdésével, amely első erópróbjája lesz a romániai zsidó kisebbségnek. Ezzel az alkalmalmmal nem szabad szervezetlenül és készületlenül

az urnák elé mennünk, mert ez esetben olyan quantitá négligeable lá válunk a pártok és a kormány előtt, hogy évtizedekig nem fogjuk tudni visszazserezni politikai pozíciónkat. A pártok látni fogják, hogy a zsidó polgárság szervezetlenül és rendszer nélkül vesz részt az ország életében, akkor senki sem fogja figyelembe venni a mi jogos kívánságainkat és mi valóban elmellőzhető tényezővé válunk, amellyel senkinek sem kell számolnia.

— A Szövetségnek tehát kezébe kell vennie a községi választások irányítását és az egész zsidóságot meg kell erre a célra szerveznie. Az a szervezet, amelyet most akarunk végrehajtani csak egy ad hoc jellegű, amelyet igen hamar és könnyen lehet megvalósítani.

A határozati javaslat

Dr. Fischer Tivadar ezután felolvassa a következő határozati javaslatot:

„Erdély, Bánát, Körösvidék és Maramaros Zsidó Nemzeti Szövetségének központi Nagyszövetségbizottsága, míg Románia új közigazgatási törvényének életbeléptetésével kapcsolatosan az egész országban rövidesen megtörténő községi és megyei választások közöttől újból kifejezésre juttatja a Szövetség régi, több konferenciái határozat alapjait szolgáló felfogását, amely szerint mindaddig, míg az ország összes népkisebbségeinek közjogi státusa a demokrácia követelményeinek tökéletesen megfelelő rendezést és biztosítást nem nyer, szükségesnek tartja, ami a romániai zsidó népkisebbségnek is léteerdeke, hogy tagjai egy külön politikai pártba tömörülten és egységes vezetés alatt vegyenek részt a politikai jellegű választásokban.

A Nagyszövetségbizottság fájlatja, hogy a szövetségi tagok akaratától független körülmények gátló hatásának következményeként Romániában mindazideig nem tudott létrejönni egy, a zsidó kisebbséget a politikai küzdelmek céljára tömörítő országos párt, vagy hasonló jellegű szervezet, így a nem-sokára lezajló községi és megyei választásoknál Erdély, Bánát, Körösvidék és Maramaros zsidósága ezt az annyira kívánatos politikai instrumentumot nélkülözni kénytelen.

Mint hogy pedig a zsidóság jövőjére súlyosan hátrányos módon, esetleg katasztrófálisan hatna ki, ha most, midőn az új államalakulatban e területen lakó zsidó állampolgárok ezreinek ugyszólván elsőízben lesz módjukban politikai jogukat gyakorolni, nem lenne képes tanuságot szolgáltatni arról, hogy a választási harcokban komolyan tekintetbe veendő, ha számbelileg nem is, de összetartozásban és céltudatos fegyelmzésben erős tényezőt alkot, — a Nagyszövetségbizottság a Szövetség elsőrendű feladatának tekinti, hogy e terület zsidó polgárainak egyetemet, a kebelében világnézet és kulturális irányzat szempontjából létező különbségekre való tekintet nélkül, a szóban forgó választásokon sürgősen megszervezen.

A választások gyakorlati levezetése

Ezért a Nagyszövetségbizottság a küszöbön levő községi és megyei választások ügyében a következőket határozta el:

1. Minden városban és községben a Szövetség helyi csoportjának vezetői által a Szövetség kebelében kívül álló olyan zsidó polgárokkal egyetértően, akik zsidó testületeket, illetve csoportokat

vezetnek, vagy képviselnek haladéktalanul helyi választási bizottság alakítása kezdeményező, amelyben az illető városban, vagy községben létező minden zsidó irányzat és osztály kellőképp képviselve legyen.

2. Minden helyi bizottság a kebeléből választott többtagú elnökség vezetése alatt a munkának esetleg több albizottság között való megosztása mellett működjék és teendők ezek legyenek:

a) a községi választásoknál jelölni óhajtott zsidó polgárok jelölése és az ezek közötti sorrend megállapítása,

b) az illető város, vagy község polgárainak a választásban résztvevő többi pártjaival való érintkezése és tárgyalása,

c) a megyei választási bizottságnak és a központi ország-részi választási bizottságnak tájékoztatása és ezek direktíváinak figyelembevételével választási megállapodás létesítése,

d) annak keresztülvitele, hogy a választáson az általa képviselt zsidó polgárok, létesített megállapodásnak megfelelően gyakorolják szavazati jogukat.

A megyei székhelyeken alakult helyi választási bizottságoknak elnöksége és e célra delegálandó több tagja az illető megyékben alakult többi választási bizottságoknak elnökeivel, vagy azokat helyettesítő egy-egy kiküldöttével együtt a megyei választási bizottságokat alkossák, amelyeknek teendői ugyanazok legyenek a megyei választásokkal való vonatkozásban, mint a helyi választási bizottságoké a községi választások tekintetében.

A központi választási bizottság

A kolozsvári helyi választási bizottság elnöksége és e célra delegálandó több tagja a megyei választási bizottságok elnökeivel együtt a központi ország-részi választási bizottságot alkotja és ez legyen az ország-részi területén élő zsidó kisebbség azon ideiglenes szervét tekintendő, melynek feladata, hogy e kisebbségnek a mostani községi és megyei választásokban való részvételét irányítsa. Minden választási bizottság csak olyan ülésen hozhasson érvényes határozatot, amelyre minden tagja kellő időre meghívott. A Szövetség kisintézőbizottsága utasíttatik, hogy a felsorolt választási bizottságoknak 1925. október végéig való megalakítását szorgalmazza és a Szövetség központi irodájának helyiségét a központi választási bizottság rendelkezésére bocsássa. A Szövetség helyi csoportjainak vezetőiségei a választási bizottságokat székhelyeiken való megalakulásuk után az ezek tagjaira, elnökségére és albizottságaira vonatkozó személyi adatokat nyomokban közölni tartoznak a Szövetség központi irodájával, amely ezen adatokat a központi ország-részi

bizottsághoz juttatja.

A Szövetség összes szerveinek kötelességévé tétetik, hogy a központi országrészi választási bi-

zottság és a helyi, illetve megyei választási bizottságok közötti érintkezést közvetítsék és a bizottságok működését legjobb erejükkel támogassák.

A Zsidó Nemzeti Szövetség elvi szempontjai

3. A Nagytiszbizottság abban a tekintetben, hogy a Szövetség tagjai a községi és megyei választásokkal összefüggő kérdésekben a választási bizottságok határozathozatalát minő irányban igyekezzenek befolyásolni, konkrét módon állást foglalni nem óhajt ugyan, mindazonáltal figyelmébe ajánlja a Szövetség tagjainak az alábbi elvi szempontok érvényre juttatását:

a) az Erdély területén élő zsidó kisebbségnek mindenütt arra kell törekednie, hogy az összes pártoknak a választási harc mellőzésével egy közös listában való megegyezését töle lehetőleg előmozdítsa,

b) ha a választási harc nem kerülhető el, a zsidó kisebbség lehetőleg a testvérkisebbségekkel egyetértésben azzal a néptöbbségi párttal keresse a megegyezést, mely nem csupán az öt megillető arányszámnak megfelelő számú jelöltjeit felveszi a választási listába, amelynek győzelemre segítése a romániai zsidóság egyetemes érdekeinek szempontjából inkább jelent előnyt,

c) az aránylagos képviselői biztosítása a községi és megyei önkormányzati testületekben a szervezkedés természetes célja ugyan, amelynek elérése végett a zsidó kisebbség jelöltjeitől önként értetődően csak a zsidó közélet önzetlen vezető egyéniségei gyanánt ismert, zsidó öntudattal bíró és a zsidóság egyetemes nagy érdekeit szívükön viselő polgárok állíthatók, de a legfőbb érdek abban áll, hogy Erdély, Bánát, Körösvidék és Máramaros zsidósága egységes fellépéssel elérje, hogy komoly értéket képviselő politikai tényeként számoljanak vele.

Egyhangulag elfogadták a határozati javaslatot

A határozati javaslatot elsőnek dr. Marton Ernő szólalt fel, aki azt javasolja, hogy a pártokkal történő megegyezés lehetőleg országos jellegű legyen. Dr. Molnár Gyula (Temesvár) kritika tárgyává teszi a Szövetség egész eddigi politikáját és erőteljesebb munkát követel.

Székely Béla, dr. Nobel Sándor (Temesvár), dr. Váradi Ödön (Nagyvárad), dr. Vajda Jakab, dr. Singer Jenő (Arad) és Altmann Sámuel értékes hozzászólásai után a Nagytiszbizottság változatlanul elfogadja dr. Fischer Tivadar javaslatát.

Ezután Weinberger főtitkár teszi meg javaslatát a hatodik országrészi konferenciára vonatkozólag. A Nagytiszbizottság a javaslatok alapján kimondja, hogy a konferenciát ezévi november 23, 24, 25. napjain tartja meg Marosvásárhelyen.

Az Uniunea ellen

Ezután dr. Fischer József tartott hosszabb beszédet az Uniunea kérdéséről.

— A zsidó közvéleményt — mondotta — hosszabb idő óta irritálja már az Uniunea kérdése. Bár nem olyan nagy jelentőségű a dolog, mint ahogy azt a sajtó felfújta, mégis, mint-hogy mélyen járó elvi kérdések húzódnak meg mögötte, foglalkoznunk kell a problémával.

Dr. Fischer Tivadar leszögezte már, hogy a legideálisabb az lenne, ha a belpolitikát egy országos nemzeti zsidó párt végezné, de mint-hogy ma ilyen párt nem létezik: nincs, akinek ezt a feladatot átadhatnánk. Addig, amíg ez a párt meg nem alakul, a szövetségnek kell a zsidó kisebbségi elv politikai képviselőjének lenni. Az Uniunea egyéni sérelmek védelmezésére alakult, de vannak kollektív jogok és kollektív sérelmek. Az Uniunea e kollektív jogok kivívásáért nem küzd. Csak például emlitem meg a Szövetségnek az iskolaügyben kiadott tiltakozó iratát, amelynek Bukarestben való megfelelő helyre való juttatását az Uni-

unea nem vállalta. Hogyan is kívánhatják az Uniuneától kisebbségi jogaink védelmét és kisebbségi sérelmeink orvoslását, ha ez a szervezet megtagadja a zsidóságnak kisebbségi voltát. Ha az Uniunea csak mint egy jogvédő liga szerve akarna fellépni, amely minden politikát kikapcsol, akkor nem volna annyira kifogásolható a szervezet erdélyi megalkulása. De az Uniuneának kifejezett politikai tendenciái vannak, amelyek teljesen távol állanak tőlünk. Ami a jogvédelmet illeti, ha igaz volna is az, (amennyire nem igaz), hogy a Szövetség győnge a jogvédelem ellátására, akkor sem választathatjuk az Uniuneat e hivatás betöltésére, mert ez magasabb eszmei és elvi ok feladását jelentené. Egy nép nem adhatja fel jövőjét és eszmei tartalmát pillanatnyi érdekek kedvéért.

Dr. Fischer József ismerteti ezután azokat a tárgyalásokat, amelyeket az Uniuneával a Szövetség folytatott.

El akartuk kerülni a szakadást

— El akartuk kerülni — mondotta — a szakadást, amely nem nagy jelentőségű ugyan, de amely ellenségeinknek fegyvereket szolgáltat ellenünk. Azt ajánlottuk, hogy az Uniunea foglalkozzék kizárólag jogvédelemmel és ne politizáljon.

Néhány napon belül átadják a csehszlovák-román határmenti földeket

(Sighetulmarmatiei-Máramarossziget, október 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nedvidek csehszlovák földmivelésügyi miniszter jelentése alapján, aki a csehszlovák-román határmenti földek átadása ügyében a napokban Máramarosszigeten járt, a csehszlovák földmivelésügyi miniszter interviuált Duca miniszternél a határmenti földek mihamarabbi átadása érdekében. Duca külügyminiszter táviratban értesítette Fluor inspektort, hogy a helyszínen személyesen intézze el a függő kérdéseket. Illetékes helyen nyert információk szerint az erre kirendelt közös bizottság egy-két napon belül megejti a határmenti földek átadását. Ugyancsak végleges rendezés alá kerül a csehszlovák-román határközlekedés ügye is.

A kormány készíti az ötödik aktív költségvetést

Három-négymilliárdot ígérnek a tisztviselői fizetések javítására. Az önállósított CFR már nem szerepel a büdzsében

(București Bukarest, október 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlament költségvetési bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen Petre Gârboviceanu elnök, Traian Lalescut előadóvá választották. Bratianu Vintila pénzügyminiszter a jelenlegi költségvetésre vonatkozólag adott néhány felvilágosítást, majd az új büdzsé általános direktíváiról tartott ex-ponzt. A pénzügyminiszter felszólította az egyes minisztériumoknál működő költségvetési bizottságokat, revideálják az 1925-26. évre szóló előirányzataikat, hogy a költségvetési javaslatot november 15-ig a parlament elé terjeszthesse. Bratianu Vintila bejelentette még, hogy

3-4 milliárd fölösleg mutatkozik az idei költségvetésben

és ezt az összeget néhány külföldi kötelezettség rendezése után teljesen a köztisztviselők fizetésének emelésére szándékozik fordítani.

Az új költségvetés összeállításánál négy feladatot kell figyelembe venni: a minisztériumok újjászervezése, a fizetésrendezés, a közigazgatási decentralizáció bevezetése és a CFR büdzséje. Az első problémával már behatóan foglalkozott a bizottság és hat minisztérium javaslatát már elkészült. Maga az átszervezés külön törvények alapján fog életbelépni. A fizetésrendezéssel — jelentette ki a pénzügyminiszter — nem lesz sztereotip inkadrálás, ahogy az osztrákoknál volt, csak éppen azt a hátrányt fogják kiküszöbölni, hogy jelenleg ugyanabban a minőségben, de más hivatalokban működő tisztviselőknek más a fizetésük és más a rangfokozatuk.

Már az is egy megfelelő elvi koncesszió volt. Eredetileg azt követeltük az Uniuneától, hogy változtassa meg a nevét és helyezkedjék népi kisebbségi alpra. Az Uniunea ezt a kívánást megtagadta és emiatt nem lehetett éveken keresztül megállapodni vele. Am az Uniunea e leredukált kívánást sem óhajtotta teljesíteni. Ez érthető is. Mindennek eljön egyszer a konjunktúrája. Mert az Uniunea is konjunktúra és azok, akik a konjunktúra emberei, most az Uniuneához csatlakoztak. Amikor felfelé kedves volt a zsidó nemzeti álláspont, akkor ezek az elemek a Zsidó Nemzeti Szövetséghez csatlakoztak. Ma a konjunktúra az, hogy a zsidóság románná váljék és ezt a konjunktúrát hozta be Erdélybe az Uniunea. A tárgyalásainknál tehát mi garanciákat kértünk az Uniuneától. Minthogy ezeket a garanciákat nem kaptuk meg, nem juthattunk megállapodásra az Uniuneával. És ez nem is baj. Egy tisztulási folyamat indult meg a mozgalmunkban, az igazak a becsületesek és erősek itmaradtak nálunk. A Szövetség Kisintézőbizottsága az említett szempontok alapján határozta el magát az ismert deklaráció kibocsátására. A Nagytiszbizottságnak állást kell foglalnia abban a kérdésben, hogy azonosítja-e magát a Kisintézőbizottság deklarációjával.

Dr. Fischer József beszédét a Nagytiszbizottság tagjai sok alkalommal szakították meg tetszésnyilvánításukkal és élénk figyelemmel hallgatták végig. A Nagytiszbizottság egyhangulag magáévá tette a Kisintézőbizottság álláspontját.

Dr. Fischer Tivadar szólalt fel ezután.

A gyűlés lapzártakor még folyik.

Nem lehetetlen, hogy ez a két reform némi halasztást fog szenvedni, de

az új közigazgatási törvényt haladéktalanul életbeléptetik.

A reform különösen a következő négy ténnyel érinti majd erősebben: a közegészségügyi, közoktatási, közmunkaügyi és a belügyminisztériumot. A közigazgatási bizottságnak figyelembe kell venni azokat az összegeket, amelyek a decentralizáció következtében függőben maradtak. Ezeket az összegeket nem az állami jövedelmek közé kell felvenni, hanem községi és vármegyei segélyalapot csinálnak belőlük a decentralizációval járó új szervek fenntartására.

Az autonóm szervvé alakult CFR költségvetését már a vasutügyi igazgatótanács állítja össze, míg a parlament költségvetési bizottsága csak felülvizsgálja. Azok az alapok, amelyeket az állam biztosított eddig a vasutaknak, kikérülnek a költségvetésből. Jövőre az 1925-26. üzleti év mérlege, azaz csakis a jövedelmek alapján fog elkészülni a CFR költségvetése.

— Elgázolta az autóbuzs. Szerencsétlen végű autóbuzszelgázolás történt az este a Monostori uton. A Taxicó 81-számú autóbuzsa elgázolta Lénárd Sándor 14 éves asztalos tanuló. A szerencsétlen gyermek mind a két lába eltört. Beszállították a klinika sebészeti osztályára. Az ügyészség megindította a nyomozást annak a megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

* Brassóban hirdetésüket, előfizetéseiket felvesz és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, Jáz Elek Hirlapíroda Str. Portii 32.

A legállhatatlanabb ma hozzánk. M legkülönbözőbb dett bennünket az anarchizmus, teger leváltak olyan messze se Herzl. O valami minden gyökere esztendőök óta a Semmiben. Z volt igazi keres sem és internac legpompásabb k pek és társadalami vigyorgó ez előtt az ő bal lis és nemzeti szelepét és min Egy kis szocial egy kis kanti burschenschafts Papini féle új k összekavarodott ezzel a kétést alatt a magasba lemmel kísérték fejtétlenül le fő törvényei szerin lan volt és legf levegőben.

A tömegek még nagyobb k legendezését. A antiindividualis rengetve óvakod a Kaosz és az megünneplésére. dolgoztak a küi csületesen és izz győződése szerin a kéjtől eltorzu a hansí ballon dent megfordit les! En, I-só E ember a világon Hollá! Már mir Eljen a Megvál mondaní Marx.

Mi is ott ál utóbbi hónapok helyet csináltur mert tudtuk, h fog esni a felhő a tömjén közü tuk őt. Az utó néhány merész csoportját egy büvézsmutatvár denki megderm dett, félrebille szétpukkanva k pezók, miután tértek, erre fel is jó!

Csak mi áll benetével, via előtt és megint a kezünket, mi lász homlokát sugdossuk: — itt az ut vég indultál.

Mert aki s kísérte, tisztá le fog zuhanni lan volt és leg a levegőben.

Kristály kelmelesítő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Cluj
Szövögyárak és kereskedők figyelmébe
Festünk színtartóan bármilyen színre pamut, gyapju és műselyem fonalat. Fonalfehérités. Kereskedőknek adjusztálva.
Nagyban! festésnél árendedmény! 500
Telefon

Ma minden
buto
Mert minden, az M
szajája az ut
S
ERDÉLYRÉSZI B
szerveletek furta

Halló 8

A megtért fiu

Hans Herzl, Herzl Tivadar fia, visszatért a zsidó hitre.

A legálthatatlanabb Prügelknabe is megtért ma hozzánk. Mindannyiunkat évtizedek óta a legkülönbözőbb áramlatok csapdosnak. Kikezdett bennünket az asszimiláció, a szocializmus, az anarchizmus, az internacionalizmus, rengetegen leváltak rólunk, elsodródtak tőlünk, de olyan messze senki sem sodródott, mint Hans Herzl. Ő valami egészen légüres térbe lendült, minden gyökerével elszakadt a valóságoktól és esztendő óta himbálózott a leggroteszkebbül a Semmiben. Zsidó nem volt többé. De nem volt igazi keresztény sem, nem volt anarchista sem és internacionalista se volt. Mi volt? A legpompásabb kísérleti ballon volt, amelyet népek és társadalmak valaha feleresztettek. Valami viogyorgó manó töltötte meg tizenöt évvel ezelőtt az ő ballonját a legkülönbözőbb szociális és nemzeti áramlatok gázával. Kinyitotta a szelept és mindenből belepumpált egy keveset. Egy kis szocializmust, egy kis katolicizmust, egy kis kanti etikát, egy kis budhizmust, burschenschaftságot, wildei individualizmust és Papini féle új kereszténységet. A sokféle elegy összekavarodott. egyik a másikba csapott és ezzel a kétes töltéssel lendült fel a világháború alatt a magasba. Akik a ballon pályáját figyelemmel kísérték, tisztában voltak azzal, hogy feltétlenül le fog zuhanni. A fizika szigorú törvényei szerint a ballon töltése használhatatlan volt és legfeljebb ideig-óráig maradhatott a levegőben.

A tömegek azonban nagy kíváncsisággal és még nagyobb kárörömmel lesték a hansí ballon legendáját. Antiszemiták és antiszocialisták, antiindividualisták és antietikusok hasukat regetve óvakodtak fel a magasba és készültek a Kaosz és az Elvtelenség ördögi diadalának megünneplésére. Körülöttük pontos rendekben dolgoztak a különböző emberi csoportok, becsületesen és izzadsággal — mindenki a meggyőződése szerint. A pokoli megfigyelők pedig a kéjtől eltorzult ábrázattal üvöltöttek óránként a hansí ballon jelszavát: Elv nélkül és mindent megfordítva! Ez a legnagyobb repülés! En, I-só Hans, vagyok a legkönnyebb ember a világon és én szállok a legmagasabbra! Holló! Már mindjárt a felhők között vagyok! Eljen a Megváltó!... vagy Jehova... akarom mondani Marx... mindegy!

Mi is ott állunk a bámulók között, de az utóbbi hónapokban már kissé széjjelhuzódtunk, helyet csináltunk, egy talpalatnyi kis kört — mert tudtuk, hogy a hansí ballon mindjárt le fog esni a felhők közül, az angyalok közül, a tömjén közül — éppen miközben. Már vártuk őt. Az utolsó pillanatokban még csinált néhány merész fordulót, az elvtelenség hurrázó csoportját egyszer-egyszer még elkápráztatta büvészmatványaiival, de aztán hirtelen mindenki megdermedt, mert a ballon inogni kezdett, félrebillent és a következő percekben szétbukkanva hullott a lábunk elé. A hep-heppezők, miután az első ámulatból magukhoz tértek, erre felujjongtak. Lezuhant! Eljen! Így is jó!

Csak mi állunk az iszonyatos tanulság döbbenetével, viaszszárga arccal a hansí roncsok előtt és megint mi eszmélünk, mi nyújtjuk érte a kezünket, mi kötjük be a sebeit, mi hűtjük lázas homlokát, mi vonjuk át keblünkre és mi sugdossuk: — Hans... kis Hans... lásd... itt az ut vége... nálunk... ahonnan elindult.

Mert aki a ballon pályáját figyelemmel kísérte, tisztában volt azzal, hogy feltétlenül le fog zuhanni. A ballon töltése használhatatlan volt és legfeljebb ideig-óráig maradhatott a levegőben.

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne maradjon el Marosvásárhelyre és tekintse meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermék, székelyes furniárukat, zongorákat, legelőbb az itt, megrendelések be

Averescu többórás kihallgatáson volt a királynál

A néppárt sem vesz részt a felirati vitában. Madgearu és Lupu beszéde a parasztpárt nagygyűlésén

(Bucuresti-Bukarest, október 19. Az Uj Kelet tudósítójától. A néppárt vezetősége tegnap este értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy — a többi ellenzéki pártokhoz hasonlóan — a párt parlamenti tagjai nem vesznek részt a felirati vitában. Ma délelőtt Averescu tábornok, a párt elnöke többórás kihallgatáson jelent meg a királynál. Ez a két tény ellenzéki körökben pillanatnyi tájékoztatást szűlt a néppárt magatartását illetően. Komoly politikai körökben nem biznak Averescuék állítólagos kormányellenes akciójában. Éppen ezért a parasztpárt tegnap nagygyűlésén Madgearu nyíltan is hadat üzent a néppártnak.

A parasztpárt nagygyűlése a politikai mozgalmakból jólismert „Dacia” nagytermében folyt le óriási érdeklődés mellett. Az első lényeges felszólaló Madgearu volt, aki hatalmas beszédben kifejtette, hogy a parasztpárt az ilfovi kerületben politikai erőpróbnak tekinti a községi választást. Felhívja a párthíveket, hogy lépjenek közös akcióba az összes demokrata elemekkel, különösen a munkásokkal, hogy így együttesen vívják meg a harcot a liberálisok és averescanusok ellen. Ott, ahol a pártnak egyedül vannak kilátásai a győzelemre, egyedül kell a harcot megvívnia. Ez azonban nem lehet általános elv, mert így nem lehet a siker feltétlenül biztos. Ahol a párt nem állít fel listát, a demokraták listájára kell a híveknek szavazniok.

Dühög az intrika

Percekig tartó taps után Lupu emelkedik szólásra. Rendkívül szellemes beszédében visszavág azokra az elterjedt hírekre, hogy a parasztpárt és nemzeti párt közötti tárgyalások

nehézkésen haladnak előre. E híresztelők bosszúságára elmondhatja, hogy a két párt között nincsenek programbeli ellentétek. A nemzeti párt teljes egészében magáévá tette a parasztpárt agrárprogramját. A tárgyalások sikerét a sok intrika bizonyítja legjobban. Az intrikusok aktivitásba lépése igazolja, hogy a két párt egyesülésétől és együttes akciójától mennyire félnek az illetékesek. De megnyugtathatja őket, hogy a tárgyalások sikerrel fognak befejeződni és ha teljes fuziót nem is, de erőteljes kollaborációt fognak eredményezni. De cseppet sem kisebb kilátásai vannak a fuzió létrehozásának.

Mese a rossz gebéről

— Ezekben a pillanatokban — mondotta Lupu — ismét azt hányják a parasztpárt szemére, hogy antidinasztikus. Ezekre az elcsépett frázisokra a „Harap alb” (fehér néger), a román népmesebeli hős példájával felelhetek. Ez a néger a mese szerint egy rossz gebével indult hódító körútra és teljes sikerrel járt. A királynak is tehát csak azt ajánlhatom, tegyen kísérletet a parasztpárttal.

A községi választásokról szólva szükségtelemnek tartja a választókat felhívni a parasztpárt melletti harcra. A párt programja világos és mindenki előtt tisztán áll. Beszédét azzal fejezi be, hogy nemsokára eljön az az idő, amikor tisztultabb légkörben beszélhet híveivel. Azután határozati javaslatot terjeszt elő, melyben a kormány azonnali távozását és a szabad választások kiírását követeli. Végül dr. Lupu táviratot olvas fel, melyet a királynak intéznek és amelyben a legteljesebb ragaszkodásukat fejezik ki a dinasztiaival és a trónnal szemben.

Erdélyi zsidó egyetemi hallgatók Párisban

Két erdélyi zsidó doktor francia érettségét tesz, hogy Párisban orvosi gyakorlatot folytathasson

A tanév elején nem lesz érdektelen megismerkednünk a Párisban élő erdélyi zsidó diákok viszontagságos küzködő életével. A cikket egy Párisban végzett fiatal orvos írta az Uj Kelet számára.

Mindenekelőtt meg kell emlékeznünk a leg-súlyosabb viszonyok között küzködő fiatal diákokról. Ezek máról-holnapra élnek irtózatossá nélkülözések között. Vannak napok, amikor kenyérré, vagy a Párisban legolcsóbb edelre, a kakaóra sincs pénzük. Emellett azonban, minthogy olcsóbban nem kapnak lakást, háromszáz frankot fizetnek ketten egy szobáért. Ha hozzájutnak egy kis pénzhez, akkor sem tudják kosztban élvezni, mert kénytelenek a párisi nőegylet által fentartott menzán, a Quartier Latinban lévő ugynevezett Foyerben enni. Itt a husnélküli ebéd ára 2 frank 25 cent, a husos ebéd ára 3 frank 50 cent. A husnélküli ebéd áll egy levesből, két főzelékből és egy desszertnek nevezett befőttből. A husos ebéd valamivel bővebb, azonban semmivel sem tisztább és épügy ehetetlen.

Az első- és másodéves szegénysorsu egyetemi hallgatók azért küzködnek olyan sokat, mert egyetlen zsidó jóléti intézmény sem hajlandó őket támogatni. Párisban ugyanis az az álláspont ebben a tekintetben, hogy aki egyetemre küldi gyermekét, gondoskodjék is eltartásáról legalább addig, amíg közel jut az egyetem elvégzéséhez. Szegény ember — mondják — adja gyermekét olyan produktív pályára, amelyből a lehető legrövidebb idő alatt lát hasznót. A már előrehaladottabbak kivétel nélkül számíthatnak az Alliance részéről 150 franknyi havi segélyre, amiből kifizethetik lakásukat. Ezenfelül keresethez is juthatnak, mert a Párisban élő magyar munkásokat részesítik a francia nyelvből való oktatásban.

A tandíja iföldi diákok beiratkozásakor kivétel nélkül meg kell fizetni. A tandíj 200 frank, amit azonban a romániai diákok az év végén, ha eziránt kérvényt adnak be, minden további

nélkül visszakapják. Nem engedik el azonban az évvégi szigorlatok díját, a 75 frankot, amit le kell fizetni, ép úgy, mint ahogy le kell tenni a szigorlatot.

Javarészen orvostanhallgatók vannak itt Erdélyből. Az egyetemi élet ezek számára ab-ból áll, hogy naponta délelőtt 9-től 12-ig a kórházakban, vagy klinikákban vannak. Itt indexolvasás van és azon kivétel nélkül mindenki tartozik megjelenni. A gyakorlati előadásokon kívül délután elméleti előadások is vannak, azonban ez nem kötelező. A legtöbbje a diákoknak nem is látogatja ezeket az előadásokat, hanem megvásárolja a jegyzeteket és ezek alapján készül. Az idegen diákok közül mégis, akinek ideje van, szívesen felnéz ezekre az előadásokra, mert hiszen egyben francia nyelvet is tanul belőlük. Francia diák azonban alig látható itt. A doktorátus felé közeledő diákok közül sokan vidékre is mennek orvosok mellé segédorvosnak.

Az egyetem két diplomát ad: államit és egyetemi. Az egyetemi diplomát elnyerhetik a külföldiek is, az állami képesítést azonban rendszerint a franciák, belgák és a regáti románok nyerik el. A Romániához csatolt területekről származó diákok csak akkor kapják meg a letelepedésre és francia földön való orvosi gyakorlatra jegesítő diplomát, ha letették a Sorbonnen az érettségét és ha letették a IV. és V. év végén kötelező klinikai szigorlatokat.

Mostanában egy aradi és egy váradi doktorátust tett ifju az egyetemi tanárokból álló érettségi bizottság előtt a természettudományi baccalaureátust fogja letenni, hogy Párisban megtelepedhessen.

Az Erdélyi Zsidó Diákok Szövetsége tavaly óta működik, mint az általános diákszövetségnek egy csoportja. Ugy tervezték, hogy a tul-sulyt az önképzésre fordítják, azonban a diáknym r arra készítette ezt az ifjusági közületet, hogy a szegénysorsu tehetséges diákok előmenetelére gondoljon. Az anyagi támogatás azonban nagyon gyéren folyik be. Két alkalommal adott a kolozsvári diákszegélyző bizottság

Halló 877! Unió gőzmosó!

Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautójukat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt.

Hallo 877

500—500 frankot. Ebből néhány nagyon is megszorult diáknak szigorlatpénzét fizette ki az egyesület, amelynek élén dr. Nagy István áll. Titkára Fischer Ernő, vezetőségi tagjai pedig: dr. Friedmann Gizella, dr. Friedrich István és dr. Diósi Föbusz.

A magyarországi numerusz klauzusz által külföldre kényszerített zsidó diákok közül kevesen tanulnak Párisban, mert a legtöbbje Németországban és Csehszlovákiában tanul. Aki azonban mégis Párisba jött, azok gond nélkül, könnyű életet élnek, mert hazulról olyan ellátásuk van, ami fölöslegessé tesz számunkra bármiféle olyan foglalkozást, ami őket előmenetelükben gátolhatná.

Kara Mihály kiállítása

A nagyváradi királysobor alkotója: Kara Mihály a kolozsvári vármegyeház üvegtermében kiállítást rendezett szobraiból, plakettjeiből és rajzaiból. Jelentőségben, gazdagságban és művészi teljesítmény tekintetében ez a kiállítás messze meghaladja a helyi kereteket és minden tekintetben világvárosi nivót reprezentál. Kara Mihály robusztus egyéniség, emellett univerzális is, akinek minden szobrán, minden rajzán erő és harmónia ömlik el. Bár bizonyos tekintetben hatalmas művésznek lehetne tekinteni, — gazdag tehetsége kiemeli a hivatalos művészet kereteiből s a mindig nyugtalan, mindig kereső művészek közé helyezi. Pompás naturalizmusa, gazdag etikuskészsége művészi könyedséggel segíti át a legnagyobb nehézségeken is. Pedig Kara előszerepettel keresi a nehézségeket, úgy a formai, mint a kifejezésbeli területeken. Fantáziájának merész lendülete sohasem leng át tulszokba s mindig megtalálja plasztikus formáit. Szobrain a pillanatnyi mozdulat formái állandóságban nyugszik el; érett idomok, az erő és a belső érzés erőteljes kifejezése jellemzik ezeket a kiváló alkotásokat. Plakettjeit stilusgazdagság teszi értékessé és változatossá. Minden idealizáltságuk mellett is, e plakettek hű tükrei a modellek benső egyéniségének, mondhatni annak a lélekállapotnak, melynek tartama alatt a művész megalkotta őket. Külön fejezetet kellene írni Kara rajzairól és rajz-tulmányairól. Már az is meglepő, hogy egy szobrász olyan változatos gazdagságu formanyelvvel rendelkezik a rajzművészet terén, mint Kara Mihály. Az emberi test és az emberi arc, a mozdulat, a fény és árny játéka rég látott gazdagságban érvényesülnek rajzain. Érzéki szépségek, mozdulati eredetiségek, formai problémák bontakoznak ki előttünk figurális rajzain, melyeket nemcsak rajz belső tökéletességük emel ki a szokványos produkciók tömegéből, hanem hangulati finomságuk, gondolati differenciáltságuk is. Kara semmiesetre sem rembrandi hagyományokat követő művész. Tiszta, sugaras, erőteljes művészet az övé, mely mint meghatározott és a szépség legvilágosabb attributumával felruházott tény jelenik meg a térben és formáinak plasztikájával, nem tulszok, de egészséges naturalizmusával hat a nézőre.

Szobrai közül kétségen kívül a legmegkapóbb Mária-királynéről készített mellszobra. Ennek a beszédes és nemes arcnak minden emberi vonatkozását pompás kifejezőerővel rögzítette meg a művész. Maga a szépség ez a szobor, mintegy a királynéknak szobra, faragott kép, mely a nép képzeletében szokott ilyen idealizáltan élni. Két Vénusz-szobrán (fekvő és álló helyzetben) a formák, a vonalak buja gazdagságban ölelnek a mozdulat eredetiségével. Fejei, tanulmányfejei a fej, az arc, az egyént külsőleg és belsőleg meghatározó vonalak precizitásával és élő lendületével vannak megkonstruálva, mintegy örökkévaló problémákká rögzítve és egyben megoldott feladattá nemesítve. Négy, táncoló nőket ábrázoló plakettjén az életöröm dithirambja, a tánc örökkévaló mámore — az adott tér szűk keretébe zárva is — szinte zenei frissességgel szól felénk. Rajzai közül különösen a művész leányáról és feleségéről készültek a legmegkapóbbak. Nem kevésbé megkapóak tusrájai, kompozíciói, melyek nemcsak a művész eredeti látását, éles megfigyelőképességét revelálják, hanem a művész gazdag tudását, az anyagon való uralkodni tudását is és azt a belső gazdagságot, mely Karát kétségen kívül az igazán kiváló és maradandó értékek művészek közé emeli.

A kiállítás iránt már a tegnapi vernissage-on nagy érdeklődés nyilvánult meg és hiszik, hogy Kolozsvár kulturközönsége ezúttal önmagát tiszteli meg azzal, hogy ezt nagyszabású művészembert minden erejéből támogatni fogja. A kiállítás megtekintése díjtalan.

November hatodikán kezdődnek az adófelebbezési tárgyalások Kolozsváron

Csak a kétszáz-er lejen felüli adófelebbezéseket tárgyalja a Tábla. A kisebb összegű adófelszólamlások tárgyalására még nem történt intézkedés

(Cluj-Kolozsvár, október 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az idei adókievetések ellen, mint ismeretes, annyi felebbezés történt, hogy a gyorsabb elintézés érdekében a petíciókat két részre osztották. Azokat a felebbezéseket, amelyek 200 ezer lejnél kisebb összegűek, a törvényszék másodfoku döntése alá utalták, a nagyobb összegű adókirovások felebbezéseit pedig a semmitűszékhez osztotta be a pénzügyigazgatóságnál működő Comisia de Apel de impunere, az elsőfoku adófelszólamlási bizottság.

A legfelső semmitűszék azonban arra való hivatkozással, hogy a helyi viszonyokkal nem ismerős és ezért a királyi ítélőtábla kapott megbízást, mint másodfoku felebbezési fórum. A másodszori felebbezés alatt álló 200 ezer lejen felüli adókievetések tárgyalását november hatodikán kezdi meg a Tábla.

Weizmann és Einstein lettek a jeruzsálemi héber egyetem vezetői

A jeruzsálemi egyetem új alkotmánya

(Berlin, október 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jeruzsálemi héber egyetem kuratóriuma a napokban Münchenben megtartotta második ülését. A konferencia foglalkozott az egyetem igazgatásával és dr. Weizmann elnökle mellett bizottságot jelölt ki azzal, hogy dolgozza ki az egyetem alkotmánytervezetét. A tervezet jóváhagyás céljából előterjesztik a kuratórium, a Jewish Agency és az akadémiai tanács elé. Az egyetemi alkotmány életbeléptetéséig a következő időleges igazgatási tervezetet fogadták el:

Az egyetem legfelsőbb vezetősége egy kuratórium kezében van, amely évente kétszer ülést tart olyan városban, amely a tagok többségének legjobban megfelel. Megállapítja az egyetemi igazgatás általános irányvonalait és alapelveit, összeállítja a költségvetést, felelősséget vállal a pénzek előteremtésére, kinevezi a tanárokat és egyéb tanárokat az akadémiai tanács javaslatára. A kuratórium élén kétféle elnökség áll London székhellyel. Az elnökség kifelé a kuratórium reprezentánsa. Tartozik a kuratórium palesztinai exekutívájával együtt előkészíteni a költségvetést és az egyetem további kiépítésének terveit és anyagát. Ugyanez az elnökség, mint felelős fórum is szerepel. Dr. Weizmann és Einstein professzorok választották meg a kuratórium elnökeivé, a londoni L. Kohn pedig az elnökség mellé beosztott titkárrá.

A kuratóriumot Palesztinában egy kétféle executive képviseli, amelynek tagjai a kancellár, illetve a vicekancellár címet viseli. Ezekre a tisztségekre dr. Magnes és Norman Betwich urakat nevezték ki.

Az executive feladata véghezvinni a kuratórium határozatait Palesztinában és olyan jogokat gyakorolni, amelyeket a kuratórium rájuk ruház, így elsősorban a vagyonkezelést és a kuratórium képviselőt a tantestület előtt. Az executive mellé az egyes tudományos intézetek igazgatói Tudományos Tanácsként vannak beosztva. Ez a tanács időről időre közös üléseket tart az executívával. Akadémiai kérdésekben a kuratóriumot egy Akadémiai Tanács is támogatja, amelynek tagjai a héber egyetem tanárai és Palesztinán kívül élő vezető zsidó tudósok. E tanács illetékes az egyetemi professzorok kinevezésének előkészítésére és egy akadémiai szenátus funkcióit végzi.

A konferencia elhatározta továbbá, hogy a tudomány vezető zsidó reprezentánsaiból és több politikai egyéniségekből kiegészíti a kuratóriumot. Megválasztotta továbbá az első akadémiai szenátust, amelynek élén dr. Einstein tanár áll.

A konferencia ezután a költségelirányzatot vitatta meg, amely negyvenháromezer font sterlinget jelöl meg a folyó kiadásokra és 36 ezer font sterlinget egyetemi építkezésekre. A költségvetésben a judaisztikus intézet fentartása, egy keleti és egy okori intézet felállítása, az egyetemi könyvtár kiépítése és fentartása, továbbá a kémiai és mikrobiológiai intézetek és a matematikai és természettudományi szakok fentartása szerepelnek. Ugyanebből az összegből azonban a tervezett pedagógiai és antropológiai intézet előteremtését, pénzügyi kö-

Az adózók érdekében a Tábla naponta csak tíz felebbezést számít letárgyalni. Tekintettel arra, hogy a 200.000 lejen felüli felebbezések száma meghaladja az ötvenet, viszont a Tábla delegált bizottsága csak három-öt napos időközökben ülészik, a felebbezési tárgyalások egész novembert igénybe fogják venni.

Az erdélyi zsidó Jogvédő Iroda felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a Táblánál kifüggesztésre kerülő hirdményen nézzék meg, mikor kerül tárgyalásra a felebbezésük, nehogy érdekeik figyelembevétele nélkül döntsenek a terminus elmulasztása esetén.

A törvényszék hatáskörébe tartozó, tehát 200 ezer lejnél kisebb adók másodfoku felebbezéseinek tárgyalására még nem történt intézkedés.

Vetkeztében egy évre kitölták.

A tanácskozások végén a kuratórium megvitatta a szabad főiskola tervét is. Dr. Buber javaslata értelmében a kuratórium kimondotta, hogy az egyetem magasabb tudományos karakterének megóvása mellett együtt kíván működni a népegyetem felállítására érdekében.

A tanácskozáson jelen voltak dr. Einstein Nachum Szokolov, dr. J. L. Magnes, J. Mack, dr. E. Landau tanár (Göttingen), dr. L. Ornstein (Utrecht), dr. Ehrmann (Berlin), dr. J. Horovitz tanár (Frankfurt a. M.), dr. Martin Buber (Heppenheim), dr. Fodor tanár (Jeruzsálem), dr. O. Warburg (Tel-Aviv), dr. M. Schlössinger (Hága) és L. Kohn (London).

Legjobb. Legolcsóbb. Legszébb

harisnya

kizárólag
SÁNDOR TESTVÉREK-nél
kapható

Rog. Ferdinand (Wessolényi-u.) 13.

Mélyen leszállított árak!

1 pár kötött női harisnya, minden szín	L. 30
1 " I-a " " " " " " "	35
1 " kötött " " dupla talp, sarok	40
1 " flóhr " harisnya, minden szín	L. 75
1 " cérna harisnya, minden szín	" 85
1 " kötött férfi zokni	" 22
1 " I-a " " " " " " "	" 30
1 " csikos vagy kötött divat zokni	" 36

Gyermek patent harisnya már 20 lejtől. Női, férfi és gyermekköztyük nagy választékban.

Jumper harisznak, rávidárak és férfi fehérneműk legolcsóbb beszerzési forrása.

Mossa Postal sótküldés! 1498

Bijou

essenciából készítség
kölni vizét
24 illatban kapható
1 ü. 55 lei.

Készítése: gyors, olcsó, tiszta.

★
Főraktár: Rózsa M.
„ROYAL”
dro. 014, Cluj, Piata
Unirii 23.

„DURA” BATERIE

Az Uj Kelet az ország napi felolcsószerkesztésért 240 lei, f. Az Uj Kelet elmelegjöl

— Egység magyar és ról jelentik: letet tartottal államvasutak negyedére szabásban áll magyar valuta folytatják az hez képest v szabás még e ami meg fog.

— A zsidó közönség töltöt mért a zsidó dal és körülmessen beillett a és úgy anyagi sikerült. Az eg küli előkelő kérés reggeli ór tánc és szépsé amugy is hang Erzsi—Winkle Deutsch Dusidjakat. A szé Kendé Lili és között emléktár

— Megh Bukarestből j panaszok érke meghamisított gatóóság szigorú tisztviselőket, kívül egyéb m a bűnös tisztv

— Uj cu szatócseresköttötek, amely árak fognak változtak, a kocka 29 lej tási költségű árak üzletekt original zsák cukor 50 kg-ségnél, mint kristálycukor lej kilogramon kilogramon kockacukor ként. Detailnél kristályc 30 lej kilogr

— Száll nek. Bukare minisztérium kerületi vasú részére ingyedélyez az ő épületekhez

— Árver igazgatóság lönböző árud részre kerül n eszencia, sely feltételei a — Wraban. Szófiál regéből Bulg fognak átköl datta Wrang orosz emigrá

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidó ság napilapja
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 83 lel, negyedévre 240 lel, félévre 460 lel, egész évre 850 lel.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjék meg.

A mai naptár

Kedd
 5686.
 Marchevan 2.
 1925. október 20.

— **Egységes díjszabás lesz a csehszlovák, magyar és osztrák vasutakon.** Budapestről jelentik: A vasuti tarifák ügyében értekezletet tartottak a csehszlovák, osztrák és magyar államvasutak képviselői. A kezelési illetéket negyedére szállítják le, azonfelül egységes díjszabásban állapodtak meg, amelynek kulcsa a magyar valuta lenne. A jövő héten Prágában folytatják az értekezletet és annak eredményéhez képest valószínű, hogy az egységes díjszabás még ebben az esztendőben életbe lép, ami meg fogja könnyíteni a vasuti torgalmat.

— **A zsidó diákok „Menza“-bája.** Diszes közönség töltötte meg szombat este a Newyorki tervet a zsidó diákok „Menza“-bálján. A nagy gondal és körültekintéssel megrendezett táncestély teljesen beillett a konvencionális szezonnyitó bálknak és úgy anyagilag, mint erkölcsileg a legjobban sikerült. Az egybegyűlt és felekezeti különbség nélküli előkelő közönség a legkitünőbb hangulatban a késő reggeli órákig maradt együtt. A rendezőség tánc és szépségversenyt tette változatossá az amugy is hangulatos estét. A táncversenyen Bretter Erzsébet—Winkler, Beck Magda—Klein Dezső és Deutsch Dusi—Szalai párok nyerték az egyes díjakat. A szépségverseny nyertesei Deutsch Dusi, Kende Lili és Bretter Erzsébet voltak. A nyertesek között emléktárgyakat osztott ki a rendezőség.

— **Meghamisítják a táviratok szövegét.** Bukarestből jelentik: A postavezérgazgatósághoz panaszok érkeznek, amelyek szerint a postákon meghamisítják a táviratok szövegét. A vezérgazgatóság szigorú körrendeletben figyelmezteti a postatisztviselőket, hogy ilyen esetekben pénzbüntetésen kívül egyéb más büntetéseket is ki fognak szabni a bűnös tisztviselőkre.

— **Uj cukorárak.** A kolozsvári fűszer- és szatócskereskedők cukoreladási egyezményt kötöttek, amely szerint október 22-től az alábbi árak fognak érvénybe lépni: A depó-árak nem változtak, a kristálycukor továbbra is 26-25, a kocka 29 lejbe kerül, amihez 15 lej szállítási költség számítandó. A nagybani eladási árak üzletekben a következők: kristálycukor original zsákban lej 26-70, porcukor 28, kockacukor 50 kg.-os ládában 29-50, kevesebb mennyiségűnél, mint egy zsák, vagy mint egy láda, a kristálycukor 27, kocka 29-75, a porcukor 28 lej kilogramonként. Detailban fogyasztónak tiz kilogramon felüli vételnél kristálycukor 27-50, kockacukor 30-50, porcukor 30 lej kilogramonként. Detailárak tiz kilogramnál kisebb vételnél kristálycukor 28, kockacukor 31, porcukor 30 lej kilogramonként.

— **Szállítási kedvezmény a telepéseknél.** Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium körrendeletben arról értesítette a kerületi vasutagazgatóságokat, hogy a telepések részére ingyenes szállítási kedvezményt engedélyez az összes gazdasági cikkek és gazdasági épületekhez szükséges faanyagok szállítására.

— **Árverés a vámnál.** A kolozsvári vámigazgatóság november 2-ára árverést hirdet különböző árucikkek nyilvános eladására. Árverésre kerül nagyobb mennyiségű papír, rum, eszencia, selyem és gombáru stb. Az árverés feltételei a vámigazgatóságnál tudhatók meg.

— **Wrangel tábornok katonái Belgiumban.** Szófiából jelentik: Wrangel tábornok seregéből Bulgáriában maradt oroszok Belgiumba fognak átköltözni, mert a belga kormány tudatta Wrangellel, hogy nem állja útját az orosz emigránsok betelepülésének.

Elutaztak a delegátusok Locarnóból

(Locarno, október 19 Az Uj Kelet tudósítójától.) A delegációk tagjai mindannyian elutaztak már Locarnoból. Briand és Chamberlain Párisba érkeztek, ahol az utóbbi külön tanácskozást folytatott Painlevé miniszterelnök és hadügyminiszterrel a kölni zóna közeli kiűritéséről és a francia-angol megszálló haderők átcsoportosításáról. A német delegáció Berlinbe érkezésekor az angol nagykövet a pályaudvaron várta a visszatérő Luther kancellárt és Stresemann külügyminisztert és kormánya nevében is meleg üdvözlését adta át nekik. Ugyancsak röviddel a német delegáció megérkezése után megjelent Stresemann külügyminiszter előtt az Egyesült-Államok nagykövete, Coolidge elnöknek és az Egyesült-Államok kormányának üdvözlését hozva az elért eredményekhez.

— **Munkásfőiskolát csinálnak Bécsben a Hammer-kenyérgyár eladási árából.** Bécsből jelentik: A szociáldemokrata pártvezetőség az „Arbeiterzeitung“ közlése szerint elhatározta, hogy abból a pénzből, amely a párt nagygyűlésének, a Hammer-kenyérgyárnak eladásából folyt be, egy részt a szakszervezeti bizottságoknak utal át a szolidaritási alap növelésére, a fennmaradó részből pedig külön alapot létesít, amelynek jövedelmeiből a munkásság nevelésének költségeit fogják fedezni. Ez az alap arra fog szolgálni, hogy a munkások számára felsőiskolát létesítsenek, amely már a jövő év legelején megkezdheti működését. A főiskolán hat-havi kiképző tanfolyamok lesznek, a tanulókat és tanulóikat pedig a pártszervezet, a párt szakszervezetei és szövetségei fogják kijelölni. Ezt a munkásfőiskolát külön gondnokság fogja igazgatni, melyben a pártvezetőség, a szakszervezetek és a szövetségek lesznek képviselve.

— **Állandó rovat.** Bukarestből jelentik: Turnu-Severin és Krajova között a Butoesti hídnál újabb merényletet követtek el az expressz ellen. A merénylők ugyanolyan körülmények között akarták az utasokat kirabolni, mint az elmult alkalomkor. Idejében sikerült a vonatot megállítani és a komolyabb veszélyt elhárítani. A merénylők közül négyet letartóztattak.

— **Amnesziát kapnak a jasi egyetemről kitiltott diákok.** Bukarestből jelentik: Jasiban szombaton este ülést tartott az ottani egyetem tanácsa az iskolaévi megnyitásával kapcsolatos teendők ügyében. Slatineanu rektor javaslatára amnesztiában részesítik azon diákok egy részét, akiket tavaly az antiszemita excuszsusokkal kapcsolatban az egyetemről kizártak. A diákoknak nyilatkozatot kell aláírniuk, amelyben kötelezik magukat arra, hogy semmiféle mozgalomban ezután nem vesznek részt. Az eddigi visszaélések megállítására az egyetemi tanács kimondotta, hogy ezután semmi néven nevezendő ügyben nem fogadnak el törvényeségi vagy közjegyzői másolatok okmányokat, hanem csakis eredetieket. Ezután az egyetem nyugalmanak biztosítására teendő intézkedéseket beszélték meg.

— **Eljegyzés.** Deutsch Irénke és Goldmann Zsigmond Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kron E. Baia-Mare és Markovits Jenő Seini jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Uj, modern mozgószínház Kolozsváron a Bartha Miklós-utcában.** Oania névű november első felében az építőmunkások székházának hatalmas dísztermében új mozi nyílik meg. Nyujtani akarja mindazt, amit csak egy mozgószínház becsületes készséggel adhat. A néphetőségekről szóló filmek rendszeres bemutatását összekapcsolja az ellenük való gyakorlati védekezésről neves szakorvosok által tartott ingyenes előadásokkal, amiknek hatását különböző brosúrák szétosztásával is erősíteni igyekeznek. A természettudományi, földrajzi, történelmi, ipari és technikai filmek bemutatásával az ismeretek terjesztésének ragyogóan egyszerű, de nálunk teljesen elhanyagolt, sablonos módját kívánja állandósítani. A sport és a testnevelés legtisztább művészi formáinak népszerűsítésével a teljesebb, egészségesebb életlehetőségek propagálására törekszik. A legújabb absztrakt filmekkel a filmtechnika művészi eredményeire irányítja a figyelmet. Divatfilmek, riportképek vetítésével pedig a képes folyóiratokat igyekezik pótolni. Amellett a mozgó helyisége is gyönyörű és kényelmes és egészségügyi, valamint közbiztonsági szempontból is a legkifogástalanabb. ideális mozgószínháza lesz Kolozsvárnak.

* **Hercules Babyház** ezúton értesíti a n. é. vevőközönségét, hogy raktárát a már eddig is közzismert baby-árakon kívül: női, férfi és gyermek kötöttárukkal, harisnyával, szallag csipke divatgombok és mindenféle rövidáruval dusan felszerelte és azokat feltűnően olcsón árusítja a Weselényi M.-u. 12. sz. alatti üzletében.

— **A „Zeiroth Mizrachi“ felavatónappélya.** Kellemes szórakozásban lesz része Kolozsvár zsidó közönségnek folyó hó 24-én. Ugyanis szombaton este 8 órai kezdettel tartja a „Zeiroth Mizrachi“, az Építőmunkások otthona nagytermében (Pa'ak-utca 5.) műsoros felavatónappélyét. Meglepetésül fog szolgálni a zsargon-kabaré, amelyet Kolozsvár közönsége a Strammer szintársulat távozása óta nélkülöz. Többek között szinre kerül „Der Teufel in Restaurant“ című kabaré, Giszkalaynak „A titok“ című egyfelvonásos drámája, 10 tagú ballet, nemzeti tánc, továbbá több aktuális ének, szavaltat és zsargon kuplé, melyet az ifjú egyesület felavatása fog követni. Bufféról a rendezőség gondoskodik. A tiszta bevétel részben a pedig a Poala Mizrachi javára fordítatik. Jegyek elővételben kaphatók Jakobovics utócai óra üzletében, Calea Regele Ferdinand 75. szám alatt. Tekintettel arra, hogy számozott helyek lesznek, ajánlatos jegyeiről már elővételben gondoskodni.

— **Megkezdődött a trebitschi tömeggyilkosság tárgyalása.** Iglórol jelentik: Az itteni törvényszék előtt ma kezdődött meg a trebitschi tömeggyilkosság tárgyalása. A bíróság előtt Joseph Feit, Karl és Anna Dvoracek, Josef Kunst, Johan Feit, Tomas Mazek és Josef Kment állanak terheltként, akiket azzal vádolnak, hogy ez év elején a trebitschi Kohn-malom mögött kilenc, Galiciából menekült zsidó kereskedőt, továbbá a két Bartolomej fivért és Politzki Mátyás földbirtokost meggyilkolták. A per előreláthatólag öt napig fog tartani. A vádirat harmincnégy oldalra terjed. A tárgyaláson Hammer bíró elnököl, a vádat pedig dr. Znojmeszki főügyész képviseli.

* **Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képviselet az ország minden helységében.**

* **Olvasa el az Uj Kelet könyvosztálya mai hirdetését.**

* **Purgó csak eredeti dobozban valódi.** 2

Dr. COSMUTZA szanatóriuma

Cluj-Kolozsvár, Fellegvár.

Klimatikus gyógyhely égbőlseveri betegek számára. Diétás szanatórium cukorbeteg, ves-baj, szor, köszvényesek részére. Vizgyógyintézet, elektromos kezelés. Naponta hétszer étkezés, állandó orvosi felügyelet. Napi ellátás 350 lej. Orthodox konyha.

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lej	25
Flohr-harisnya minden színben	lej	53
Muszlín harisnya divat minden színben	lej	69
Cérna-muszlín minden színben	lej	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lej	125

BLATT

FÖTÉR 13

Divatcikkekben és kötöttáruknak óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nél kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

Eltörlék az 50 százalékos büntetőtarifát?

Bucuresti-Bukarest, október 19. Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az exportárakra vonatkozó 50 százalékos büntetőtarifát eltörljék. Erre vonatkozólag beható eszmecsere folytatótt Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel, akit igyekezett meggyőzni arról, hogy a tarifa eltörlése nem jelent semmiféle veszteséget az államnak, mert amit így elveszít az export növekedésével, behoz a kincstár.

Stagnáló helyzet a nemzetközi gabonapiacokon

Csehszlovákia beszüntette a gabonavásárlást (Cluj-Kolozsvár, október 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A gabonapiac nemzetközi helyzetéről szóló legutóbbi jelentés óta a helyzet általában nem változott, úgy, hogy továbbra is stagnálás uralja a piacokat. Az árakban alig van némi eltérés, a tartózkodó kereslettel szemben a kínálat ugyancsak gyöngye.

Romániában

a leszállított gabonai illetékek némi lendületet hoztak az export terén, de buza iránt úgy az az érdeklődés, mint a kínálat ugyszólván teljesen megszűnt. A legutóbbi fizetésképtelenségek még súlyosan érzetik hatásukat.

Jugoszláviában

a gabonauzlet ugyancsak pang. Külföldről a jugoszláv buza iránt egyáltalában nem mutatkozik érdeklődés, csupán Csehszlovákia vett át az utóbbi időben kevés jugoszláv árut.

Csehszlovákiában,

ahol még néhány héttel ezelőtt erős érdeklődés mutatkozott gabona iránt, a vásárlást teljesen beszüntették, miután a malmok raktárait megtöltötték. Az alábbhagyott csehszlovák kereslet rossz hatással van a többi utódállambeli gabonapiacra is. Most már megállapítható, hogy Csehszlovákia gabonaszükségletét tulbecsülték.

Németországban

a gabonauzlet az utolsó hetek stagnációja után ismét megélnéskült, bár az alapirányzat továbbra is lanya maradt. A gabonakereskedelemben a legnagyobb érdeklődés Lengyelország felé van, ahol a pénzhány olyan nagy méreteket öltött, hogy a gabonakereskedők, akik magasabb árakat reméltek, kénytelenek a felhalmozott nagy gabonamennyiségeket export útján értékesíteni, hogy pénzhez jussanak. A felajánlások alacsonyabb árak mellett történnek, azonban úgy hírlik, hogy

Lengyelország

gabonakiviteli tilalmat fog életbeléptetni, mert a kormány attól tart, hogy ha ezt a védőintézkedést rövidesen nem lépteti életbe, az országban felhalmozott gabonamennyiségeknek

külföldre való exportálása folytán később maga Lengyelország is importra fog szorulni.

Oroszország

nagyobbmennyiségű búzát és rozst adott el Franciaországnak és Olaszországnak. Mindazonban a nemzetközi piacokon az orosz versenyt nem tartják veszedelmesnek és azt hiszik, hogy Oroszország gabonaeladásai csupán propagandacélokat szolgálnak, később azonban maga is vásárlóként lesz kénytelen jelentkezni Európa, vagy Amerika gabonapiacain.

A vasárnapi munkaszünet kérdésében bizottság vizsgálja felül a bodegákat.

Közlöttük, hogy a kolozsvári fűszer- és csemegekereskedők elhatározták, hogy egy gyűlés keretében megvitatják azokat a sérelmeket, amelyek a vasárnapi munkaszünet és záróra rendelkezések pontos be nem tartása folytán keletkeztek. A gyűlés tegnap délelőtt zajlott le a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében és azon majdnem valamennyi számottevőbb fűszer- és csemegekereskedő jelen volt. Megjelent ezenkívül Chirila munkaügyi inspektor és Varga tanácsos, az iparhatóság vezetője is. A gyűlésen rendkívül heves kifakadások hangzottak el azok ellen a bodegások ellen, akiknek bodega-engedélyük van ugyan és így nem esnek a vasárnapi munkaszüneti rendelkezés alá, de amellet fűszer és csemegecikket is is árusítanak. A kérdéshez többen szólaltak hozzá, majd egy bizottságot alakítottak, amely bizottság ma, vagy holnap végigjárja az összes bodegákat és a helyszínen meg fogja állapítani, hogy kik tarthatnak igényt a vasárnapi munkaszünet alól való felmentésre. A bizottság tagjai, Chirila munkaügyi inspektor és Varga tanácsoson kívül, a rendőrség egyik tagja, Sallak Dezső és Pop Valér. Szóba került ezután, hogy a záróra-rendekezeseket egyesek nem tartják be pontosan és ezért elhatározta a gyűlés, hogy ilyen irányu intervenciót is folytatnia fog tenni.

Kétmilliárd bevétel-többletet remélnek az új bélyegtörvényről. Bukarestből jelentik: Az új bélyegilletékre vonatkozó törvényjavaslat már elkészült. Bratianu Vintila pénzügyminiszter kijelentése szerint az új illetékek proporcionálisan és progresszíven emelkednek és abból 2 milliárd bevétel-többletet remélnek.

Kolozsvári céghivatali hírek. A kolozsvári törvényszék céghivatalánál az elmúlt hét folyamán az alábbi változásokat jegyezték be: Fa és Agyagipar Rt. likvidálását bejegyezték. Likvidátorok Petrean János és dr. Schilling Jenő. Bejegyezték még az Erdélyi Mezőgazdasági Rt. likvidálását is, ahol ugyancsak Petrean és dr. Schilling a likvidátorok.

A kőolaj-exportilleték csökkentése. Bukarestből jelentik: A kőolaj kiviteli illetékének leszállításával kapcsolatban a vasuti vezérigazgatóságot felkérték, hogy készítsen statisztikát szükségleteiről. A gazdasági bizottságnak ugyanis az az álláspontja, hogy a belső szükséglet teljes fedezése után engedélyezi csak a kőolaj-export illeték csökkentését.

TŐZSDE

Október 19 éri

A lej: Zürichben 245 00, Párisban 10 75, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. Ma délelőtt a piac szilárdan indult és a külföldről érkező ellentétes híreknek megfelelően délutánra lanyhulás állott be. A külföldi devizapiacok jelentős esemény a francia frank újabb nagyarányu esése, amellyel szemben a német pénzügyesség árfolyama megjavult. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29 50—29 50, Prága 6 18—6 23, Budapest 330—338, Páris 9 47—9 52, Zürich 40 20—40 50, Newyork 208 00—209 00, London 1015—1020, Milánó 8 75—8 50.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 60, Amsterdam 208 45, Newyork 519 25, London 2513 00, Páris 2295 00, Milánó 2070 00, Prága 1537 00, Budapest 72 60, Belgrád 920 60, Bukarest 245 00—245 00, Varsó 85 00, Bécs 73 00.

Bukarest. Devizák: Páris 9 47, Berlin —, London 1018, Newyork 210 00, Milánó 8 48, Zürich 40 50, Bécs 29 50, Prága 6 20, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 795, német márka 49 00, leva 1 48, török lira 116, font sterling 1010, francia frank 9 20, svájci frank 39 50, olasz lira 8 30, drachma 3 00, dinár 365, dollár 208 00, lengyel forint 34 00, osztrák schilling 29 00, magyar korona 28 00, cseh korona 6 15, belga frank 9 60, holland forint 84 50.

SPORT

A Haggibbor újabb nagyszerű győzelemmel továbbra is vezet a bajnokságban

Haggibbor—KKASE 3:1 (1:0) Farkas, Pollák és Fahn rugják a gólokat. Universitatea—KAC 1:1. Végre egy Hakoah-győzelem Bécsben. Uj centerhalf a Victoriában

(Cluj-Kolozsvár október 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap az őszi bajnoki forduló legfontosabb mérkőzése kerütek lebonyolítására. A Haggibbor Fleischer nélkül játszó csapata ismét szenzációs formát játszott ki és stílusos, technikai és taktikai fensőbbiséggel megjátszott mérkőzés után 3:1 (1:0) arányban kényszerítette kapitulációra az eddig veretlen bajnok-aspiráns KKASE-t. Tegnap játékával beigazolta a Haggibbor, hogy a hét folyamán szenvedett veresége pillanatnyi indiszpozíció következménye volt és az is beigazolást nyert, hogy az általában puhának és lassúnak ismert Haggibbor küzdeni és iramot diktálni is tud — ha akar.

A formájában feljavult KAC eldöntetlenül végzett az egyetemi csapattal. A Hakoah gyenge védelmével is győzött a Simmeringerek ellen, míg a nap két szenzációja a külföldön az MTK veresége és a Spárta—Slavia cseh futballderby, amely eldöntetlenül végződött.

Részletes tudósításainkat itt adjuk: Haggibbor—KKASE 3:1 (1:0). A Haggibbor a betiltott Fleischer helyén Moskovitz Bélával szerepelt, míg a KKASE védelmébe Málnássyt állította be és fedezetsorát Krieshoffer II.-vel erősítette meg. A Haggibbor hatalmas irammal kezdi a játékot és már az első percekben több gólhelyzet adódik a kereskedők kapuja előtt. Végre a 10. percben Moskovitz lövése Málnássy-

Teljes üzletfelosztás miatt hatóságilag engedélyezett

végeladás

Heller, Weisz & Molnár divatáruházában, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 6.

Óriási tömeg kabát, kosztüm, ruha, férfiszőtve, selym, végeladása mek, vásznak, harisnyák gyári áron való végeladása

48 óra alatt tisztít, 10-35 telefonra házhoz küld, Czink kelmefestő.

ról visszapattant Farkas Ernő háléba (1:0) anélkül azonban gozsa ki előreből lévő Haggibbor el a támadások közelről lötték csével védi To

Helycsere eredményt azo percben: Farkas a KKASE el Pollák áll a lövéssel juttat. A góla a Kavarodás a H az ötös vonal mandstein vár. Az eddig hely Haggibbor mo ben Reményi nagy tushel ké méterről csoda ményt.

A győztes lelkesedéssel és közlést, amely Haggibbor fedés Braun és Klei rajtuk akadtak tőlük indultak is méltó tagja ban Farkas já nagy balszeren vitz is a várak lem oszlopai P A KKASE továbbra sem bajnokságban. ható volt, külföld kapus és a M A mérkőzést Sabin dr. vezet

KAC—Univ dován. Nívós me KAC a második lyesebbnek. Az U maradt a lövések biny bizonytalan éri el, Mezey bea lenül belővi. A rer handset vét, védhetetlen saró izgalmas mérkőz Rakitovszky, Sel az U-ból Lázár, Blasiu nyújtottal

Sparta football, vivó, pi Kötött á

Cluj, C

RMS—Acso Az RMS góljait és Feichinger ra CFR—KMT A

- 1. Haggibbor
2. KKASE
3. CFR
4. Victoria
5. Husos
6. Universitate
7. RMS
8. KAC
9. Academia
10. KMTE

Vic Brassó. B Nagyvárad noki, bíró Krüg Arad. AAC dr. Morar.

ról visszapatann és ez ezuttal feltünően bátor. Farkas Ernő 10 méterről az első gólt lövi a hálóba (1:0) KKASE elkeseredetten támad, anélkül azonban, hogy komoly gólhelyzetté dolgozza ki előretöréseit, mert a brilliáns formában lévő Haggibbor fedezetsor csirájában fojja el a támadásokat, Fahn, Farkas és Reményi közelről lött labdáit nagy tudással és szerencsével védi Toók KKASE kapus.

Helycsere után a KKASE is lábrakap, eredményt azonban a Haggibbor ér el a 26. percben: Farkas elgáncsolása miatt szabadrugás a KKASE ellen. A közönség reklamációjára Pollák áll a labda háta mögé és azt süvítő éles lövéssel juttatja másodszer a KKASE kapujába. A góira a KKASE ellentámadással válaszol, kavargós a H. kapu előtt és Szász beadását az ötös vonal sarkán a játékot szemlélő Diamandstein váratlanul saját kapujába továbbítja. Az eddig helytelen taktikával védelemben vonult Haggibbor most támadóhoz lép fel: a 31. percben Reményi ideálisan szökteti Fahn, aki nagy rúshel keresztüljárva a háttvédeket és 15 méterről csodaszép lövéssel beállítja a végeredményt.

A győztes csapat mindegyik tagja egyforma lelkesedéssel és tüzzel küzdötté végig a mérkőzést, amelynek sorsát már eleve eldöntötte a Haggibbor fedezetsor kitűnő diszpozíciója. Braun és Klein tökéletes futballt játszottak, rajtuk akadtak meg az ellenfél támadásai és tőlük indultak ki a Haggibbor rohamai. Virágh is méltó tagja volt a halvesornak. A csatársorban Farkas játszott kiváló formát és Fahnak nagy balszerencséje volt a lövésekkel. Moskovitz is a várakozáson felül szerepelt. A védelem oszlopai Pollák és Rosenfeld voltak.

A KKASE csatársorának gyengesége miatt továbbra sem fog nagy sikerrel szerepelni a bajnokságban. A védelem ezuttal is megbízható volt, különösen a bravúrosan védő Toók kapus és a Málnássy-Kriehoffer háttvédpár. A mérkőzést általános meglepedésre Vatiannu Sabin dr. vezette.

KAC—Universitatea 1:1 (1:0) bíró: Moldován. Nívós mérkőzés, melynek első felidejében a KAC, a másodikban az U bizonyult jobbnak és veszélyesebbnek. Az U csatársora szépen kombinált, de adós maradt a lövésekkel, a védelem azonban, különösen Albiny bizonytalan. Az első gólt a 10. percben a KAC éri el, Mezey beadását Rakitovszky kapásból védhetetlenül belövi. A második felidő 10. percében Léderer handset vót, a megítélt 11-esből Hatieganu dr. védhetetlen sarokgólt lő. A mindvégig érdekes és izgalmas mérkőzésen a KAC-ból Raduch, Mezey, Rakitovszky, Schultz, Szatmári, Léderer, és Arnold, az U-ból Lázár, Hatieganu dr., Szőcs, Bonciocat és Blasin nyújtottak előrangut.

Sparta Sportáruház

football, vivó, ping-pang és cserkész felszerelések
Kötött árak nagy választékban.
Kérjen a jegyzéket!

Cluj, Calea Victoriei No 5.

RMS—Academia 4:0 (3:0) Bíró: Seliceanu. Az RMS góljait Curtean, Jorga (öngólból) Juhász és Feichinger rúgták.

CFR—KMTE 3:1 (1:1) Bajnoki. Bíró: Salvan.

A bajnokság állása:

	játszott	győzött	el döntetl.	vesztett	adott gólt	kapott gólt	pontszám
1. Haggibbor	5	4	1	—	13	2	9
2. KKASE	5	3	1	1	11	6	7
3. CFR	5	3	2	—	9	10	6
4. Victoria	3	2	—	1	4	0	5
5. Husos	4	2	1	1	8	9	5
6. Universitate	2	1	—	1	4	1	3
7. RMS	5	1	3	1	8	11	3
8. KAC	4	—	2	2	5	7	2
9. Academia	2	—	2	—	3	8	—
10. KMTE	5	—	5	—	3	15	—

Vidéki eredmények.

Brassó, BMTE—Brasovia 1:1 (1:0) bajnoki.
Nagyvárad, NAC—Bihorul 4:2 (1:0), bajnoki, bíró Krüger.
Arad, AAC—Jlul 8:1 (4:0) bajnoki, bíró dr. Morar.

ATE—Hakoah 7:1 (2:0) bajnoki, bíró Pálinkás.
Petrozsény, UCASP—Gloria CFR Arad 6:0 (3:0) barátságos.

Külföldi eredmények:

Budapest, Vasas—MTK 2:0 (1:0). Nagy meglepetés. A gólokat Himmer lötte.

FTC—III. ker. 7:2 (3:0), NSC—UTE 0:0.
BEAC—33FC 1:1 (1:1), Törekvés—ETC 1:0 (0:0) KAC—VAC 2:0 (1:0).

Bécs, Hakoah—Simmering 7:4 Két súlyos vereség után a Hakoah csatársorának kitűnő játékával győz. **Wacker—Admira 2:1. Amatőr—Slovan 4:0.** Az Amatőrök kitűnő formában vannak és legerélyesebb aspiránsai a bajnokságnak.

Prága, Slavia—Sparta 2:2.

Uj centerhalf a Victoriában. A Victoria centerfedezete, Pop Julian Temesvárra távozott. Helyettesítéséről, ügylátszik, gondoskodott a kolozsvári csapat, mert a temesvári, „Aréna“ a következőket írja: **Burada János, a Victoria funkcionáriusa Temesváron járt és Stanciu Józsefet, a „Banatul“ centerhalfját 6000 leies állással kínálta meg. Két decit (2000) lei rögtön át is adott. Stanciu ügylátszik, elfogadta a megtisztelő meghívást, mert vasárnap már szerepelt a Victoria csapatában Vulkánban.**

Ügyes posztókeresk. segéd
engros és detail üzletben keresetük legkisebb folyó évi november hó 1 én való belépésre, román és német nyelv tudása előnyt biztosít. Ajánlatok bizonyítványmáslatásokkal, rövid életrajzzal s fizetési igények megjelölésével a lap kiadójához címzendő „Detailista“ jelige alatt

Löbl Ákos
ékszerésznél, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 16. Szemben a Renaissance áruházal

Raglanok
öltönyök,
gyerek-kosztümök
Neumann M.
férfi- és fiuruha-áruhaza
Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

Zongorák Wirth, Hofmann, Gebr. Stigl, Partart, stb. Pianinok, ujak és használtak, **részlete is.**
STERNBERG
gyári képviselője
Oradea-Mare, Bul. E. Ferd. 14.

d'orsay parfumeur
17, rue de la Paix — PARIS
ses poudres
sept Teintes
les plus adhérentes les mieux parfumées

Uj Kelet könyvosztályának jegyzéke.

Szépirodalom.

Alarcon: A földgolyó	176
Ady brevium I—II.	390
Revész Béla: Ady tragédiája	440
Ady: Versek (1899)	80
„ Rövid dalok	110
„ Morituri	70
Dóczy: Földessy: Ady muzeum	240
Angol elbesz lők kazettája (10 kötet) ..	320
Averc-enkó: Figurák	60
Arcübasov: A démon	20
Bettauer: Az elszabadult erkölcsök	180
„ Nagyváros zsidók nélkül	150
Ben Ami: Uj Palesztina	100
„ Európatól Ázsiáig	80
Bródy Sándor: Rembrandt	150
„ A nap lovagja	150
Bennett: Égi és földi szerelem	160
Baumana: Jób az elbivatott	330
Babusse: Szerelmi kábu at	30
Bashkirtseff: Intim vallomásai (A napló folytatása)	154
Balzac: Geriot Apó	176
„ A harmincéves asszony	160
„ A házasság fiziológiája	240
B bits: A gólyakalifa	80
Böhme Margit: Ibsen Did története ..	130
„ Biedenbach Mici életrajza ..	130
„ Egy mozgalmas élet története	143
Burroughs: Tarzan és az oroszán	200
„ Tarzan fia	200
Bernstein: Tisztító tűz	60
Busson: Szegény Dronte élete, halála ..	330
P. Benoit: Atlantis	176
„ A táncsnő	132
Björnson: Solbakken Synöve	132
Budaire: Romlás virágai	396
Bernard Tristan: A boxbajnok	80
Benedek: Erdélyi történetek	160
Cho noky: Piroska	60
Csehov: A fekete barát	180
Dauthendy: A Biva tó nyolc orcaja ..	200
Dante: Pokol	176
„ Purgatorium	176
„ Paradicsom	176
Dickens: Két város	200
„ Pickwick club I—II.	400
„ Karácsonyi ének	20
„ Vázlatok	20
„ Kosztosház	20
Dosztojevskij: Szegény emberek	66
„ Fehér éjszakák	77
„ A kis hős	220
„ A névten	220
„ A kéttestű Golyakin	220
„ Sztepancsikovo és lakóssai ..	440
Drasche Lázár: Tűzkereszt	140
Dumas: A korinthusi leány	180
„ A B stíle lerombolása	250
„ A varázsló	240
„ Charny grófné	270
„ A kamélias hölgy (kötve)	50

ek. A ko-
az elmult
jegyezték
bejegyez-
r. Schilling
Mezőgazda-
ak Petrean
kkentése.
eli illetéke-
suti vezér-
készítsen
ági bizott-
gy a bel-
engedé-
ökkenését.
0-75, Buda-
lárden in-
eknek meg-
A külföldi
frank újabb
a német
folyamok a
-23, Buda-
ich 40 20—
on 1015—
Amsterdam
3-00, Páris
-00, Buda-
245-00—
47, Berlin
00, Milanó
rága 6-20,
95, német
116, font
vájci frank
-00, dinár
00, osztrák
esh korona
4 50.
szerű
s vezet
as, Pollák
tea—KAC
Bécsben.
Uj Kelet
pki forduló
nyolításra
ó csapata
és stílusos,
megjátszott
kényszeri-
n bajnok-
al beiga-
amán szen-
ció követ-
yert, hogy
mert Hag-
is tud —
löntetlenül
A Hakoah
meringerek
külföldön
slavia cseh
gzódott.
k:
Haggibbor
tz Bélával
Málnássyt
fer II.-vel
as irammal
ekben több
puja előtt.
Málnássy-
estő.

APROHIRDETÉSEK

Kereskedelmi utazók
Berkovicsné K. S. vendéglője,
Oradea-Mare,

Férjhez adnám negy-
műveltségű hölgymat
200,000 lei hozományal,

Megnyílt
Wesselényi Miklós-u.
10. sz. alatt orth.
étterem.

Textil szakmát ötvényen
kiszolgáló segédke ajánlatát
kéri Friedman József

Elegánsan
Lutozott szobába intelli-
gens fiatal embernek

Utazót keres. Vidéki vá-
rosos textilárú nagykeres-
kedése egy Erdélyben jól

Fiatalléves és porcellán-
kereskedő segédke, ki az
üvegezésben, keretkezésben

Megérkeztek
K. Szabó Rózsika
Cluj, Calea Regele Ferdinand
(volt Wesselényi M.-u.) 14. szám

Erdélyi Malom, Paipar és Áruforgalmi
Rt. Targu-Mures, sjszlja 00 0, 2 sz.
levelesbe való és 10 sz. fűzőlök

SZÍNHÁZ MŰVESZET

A színházi iroda közleményei
A cárnő. A Peer Gynt t 1 párhuzamosan foly-
nak a próái Biró Lajos és Lengyel Menyhért

László Andor bemutatkozása. Kedd-n este a
Lehár Ké muzsájának reprizétén fog bemutatkozni

Peer Gynt. Az egész városban nagy az érdek
lédas a csütörtöi Ibsen-bemutató iránt.

Magyar Színház heti műsora
Kedd: Kék maszur (László Andor szerződött tag

Szerda: Antónia (A pusztakamarási ur) műkedve-
lők előadása. Jótékonycélú előadás a Leány-
nevelő otthon javára.

Csütörtök: Peer Gynt (Elször. A Grieg teljes ki-
sérőz-néjével. Premierbérlet 12 sz. Sorozat

Péntek: Peer Gynt (Napi bérlet 30 sz B. So-
rozat 76. Előadás kezdetén a nézőtérre ve-
zető ajtókat bezárják)

Szombat d u. 4 kor: Dányó ifjasszony (Ifjúsági
előadás, igen olcsó helyárrakkal. Előadó tanár

Használjunk kizárólag
PLANTOL
legjobb növényzsírt, mert ez
tiszt, egészséges és kiadós!

Urania-mozgó. Kedd, szerda, október 20 és
21. „Tarzán fia“. III-ik rész, 8 felv. Utolsó és
legrészebb rész

Timişiana
Banca de credit și economii S. A.
Secția Deviselor — Timișoara.

Az Új Kelet
könyvosztályának jegyzéke.
Tudomány és művészet
Alexander Bernát: Filozofia 260

Feltűnő olcsó árak!
Gyukits, Halban, Pichler,
valamint fekete velour-
kalapokban
a legnagyobb választék
WEISS SIEGFRIED

Megérkeztek
K. Szabó Rózsika
Cluj, Calea Regele Ferdinand

A közoktatás
Duca külföldi nagy igérője
az erdélyi közoktatásért

Megnyílt
Bukarest,
lentés szerint
vicset választ

Megnyílt
Bukarest,
letéről beérke
kamarák en